

עפ"ת 15337/04/15 - מדינת ישראל נגד ראמי סעד

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 15337-04-15 מדינת ישראל נ' סעד
תיק חיצוני: 4727/13
לפני כבוד השופט סאאב דבור
המערכת
נגד
ראמי סעד
המשיב

ערעור על הכרעת דינו של בית משפט שלום לתעבורה בצפת [כב' השופט קנדלפת],

מיום 03.03.15 בתיק פל"א (צפת) 3652-07-13

פסק דין

מבוא

1. בפני ערעור של המדינה על הכרעת דינו של בית משפט השלום לתעבורה בצפת, כב' השופט ב. קנדלפת בתיק פל"א (צפת) 3652-07-13 מיום 03.03.15 לפיה, זיכה בית משפט קמא את המשיב מהעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, שימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף וקבלת רישיון נהיגה בהעלמת הפסילה.
2. בית משפט קמא הרשיע את המשיב בעבירה של נהיגה על ידי נהג חדש ללא מלווה והטיל עליו עונשים אלה: 3 חודשי פסילה, הפעלת פסילה מותנית של 3 חודשים בחופף וכן, חודשיים פסילה על תנאי לשנתיים.

כתב האישום וסעיפי האישום

3. ביום 18.07.13 הוגש נגד המשיב כתב אישום לפיו, בתאריך 17.07.13 בסמוך לשעה 19:00 נהג המשיב ברכב מס' ***** (להלן: "הרכב") כשהוא נוסע בכפר גוש חלב.

המשיב נהג את רכבו כאמור ביודעו, כי ביום 24/2/2013 הטיל עליו בית המשפט לתעבורה בצפת, תיק

4996-01-13, עונש פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק ברישיון נהיגה, למשך 5 חודשים.

4. המשיב הוציא רישיון נהיגה במרמה תוך שהוא ניגש למבחני לימוד נהיגה (תיאוריה + מבחן מעשי), וזאת על אף היותו פסול מלנהוג ותוך שהוא מעלים ממשרד הרישוי עובדה זו.

המשיב ידע אודות הפסילה הנ"ל, שניתנה בנוכחותו במעמד מתן גזר הדין.

כן, על-פי המיוחס, המשיב נהג בהיותו נהג חדש ללא מלווה במושב לצידו.

המשיב נהג ברכב ביוזעין בהיותו בזמן פסילה, ללא רישיון נהיגה תקף וללא תעודת ביטוח בת תוקף על שימוש ברכב.

5. בהתאם לכך, יוחסו למשיב עבירות אלה:

נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**");

נהיגה ללא רישיון נהיגה, עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה;

שימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, עבירה על סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי;

נהג ללא מלווה, עבירה על סעיף 12א(ב) לפקודת התעבורה;

קבלת רישיון בהעלמת הפסילה, עבירה לפי סעיף 66 לפקודת התעבורה.

מהלך הדיון בבית משפט קמא

6. המשיב כפר בביצוע העבירות המיוחסות לו וביקש להוכיח את חפותו. התיק נקבע להוכחות; המערערת העידה שני עדים מטעמה כאשר שאר הראיות הוגשו בהסכמה.

7. מטעם המשיב, העיד הוא עצמו. לאחר סיום פרשת התביעה, העלתה הסניגורית המלומדת טענת "אין להשיב לאשמה" וזאת באשר לעבירה של קבלת רישיון תוך העלמת הפסילה בציינה, כי המאשימה לא הציגה ראיות בעניין זה. הסניגורית ביקשה לבחון את השלכות טיעוניה הנ"ל לאחר שלב הסיכומים.

8. בתום הליך שמיעת הראיות, סיכמו הצדדים את טיעוניהם בעל פה ובו במקום, ניתנה הכרעת דין, לפיה זוכה המשיב מחלק הארי של סעיפי האישום. יחד עם זאת, הוא הורשע בביצוע מעשה נהיגה ללא מלווה על ידי נהג חדש.

9. בהכרעת דינו ציין בית משפט קמא, כי העבירה שעניינה קבלת רישיון בהעלמת פסילה, אינה יכולה להתקיים במקרה זה שכן, המשיב התחיל בשיעורי הנהיגה עוד בטרם הוטל עליו עונש הפסילה ומטבע הדברים בקשתו לקבלת הרישיון, שקדמה למועד הטלת הפסילה, לא הסתירה את דבר קיום הפסילה שממילא עוד לא נולדה באותו מועד. (עמ' 17 להכרעת הדין שורות 1-4). כן, בית משפט קמא הפנה להוראות סעיף 66 לפקודת התעבורה.

10. לעניין העבירה שעניינה נהיגה בזמן פסילה, קבע בית משפט קמא, כי לצורך הרשעה בעבירה זו, אין די בהוכחת היסוד העובדתי של העבירה אלא שיש להוכיח גם יסוד נפשי של מחשבה פלילית לשם התהוותה. בהקשר זה, היה על המאשימה/המערערת להוכיח מודעות של ממש מצד הנאשם/המשיב אודות תוקף הפסילה. בית משפט קמא התרשם, כי אמונתו של הנאשם/המשיב לפיה תקופת הפסילה הסתיימה הייתה כנה, וזאת נוכח העובדה שבית המשפט בתיק הקודם לא אסר על הנאשם/המשיב להמשיך בשיעורי הנהיגה. ועוד, די היה בעובדה שמשדד הרישוי שלח למשיב רישיון כדי להוות ראיה מתאימה לכך שהפסילה הסתיימה. (ראה עמ' 17 שורות 28 להכרעת הדין).

11. בית משפט קמא נתן אימון מלא בעדותו של המשיב וקבע, כי בזמן שהמשיב נהג ברכב ביום 17.07.13 הוא סבר שהפסילה אינה עוד בתוקף ולא התקיים אצלו היסוד הנפשי הדרוש להתהוות העבירה של נהיגה בזמן פסילה.

12. מכאן הערעור על ממצאי הכרעת הדין.

נימוקי הערעור

13. בפי המערערת מספר טענות כנגד הכרעת הדין;

א. לדידה, שגה בית המשפט כאשר זיכה את המשיב מהעבירה של קבלת רישיון בהעלמת פסילה וזאת תוך ניתוח שגוי של נוסח סעיף 66 לפקודת התעבורה.

על פי נוסח הסעיף, קיימות שתי חלופות בהן מחויב אדם הנמצא בפסילה להודיע לרשות הרישוי על היותו בפסילה. כפי העולה מהכרעת הדין, בית המשפט התעלם מהחלופה השנייה ולא בחן את התנהלותו של המשיב בזמן "קבלת הרישיון", ובכך הוא טעה.

הדברים אמורים במיוחד שעה שכאמור בגזר הדין המקורי נפסל המשיב מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה.

ב. גם עת יישם בית משפט קמא את החלופה הראשונה, טעה הוא בקביעתו ובמסקנתו. לגישת המערערת, טעה בית משפט קמא בקביעתו כי בזמן הגשת הבקשה המשיב לא היה בפסילה ומכאן מוצדק יהא לזכותו. בית משפט קמא התעלם מהודעתה של הגב' חנה חמינה (עדת התביעה 1) אשר מסרה, כי גם מי אשר מגיש את הטופס עובר לפסילתו חייב להודיע לרשות הרישוי על הפסילה ואינו יכול לגשת למבחני הרישוי.

לטענת המערערת, פרשנותו של בית משפט קמא באשר לחלופה הראשונה של סעיף 66 לפקודת תעבורה, מוטעית היא.

מי שנפסל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה בזמן כלשהו הנמצא על ציר-זמן קבלת רישיון הנהיגה ו/או לימוד-נהיגה, חייב להודיע על כך למשרד הרישוי, גם אם הבקשה לקבלת רישיון נהיגה הוגשה קודם לפסילה. כל פרשנות אחרת תהא שגויה ותעמוד בניגוד לרוח החוק ותכליתו ואף תרוקן אותו מתוכן.

ג. טעה בית המשפט בקביעתו, כי די היה בקבלת הרישיון מרשות הרישוי כדי להוות ראייה מספיקה עבור המשיב לכך שהפסילה הסתיימה. קביעה מעין זו משולה לחוטא היוצא נשכר.

בשורה של פסקי דין נקבע, כי מי שרישיונו נפסל אינו יכול להתחבא מאחורי טעותו של משרד הרישוי אשר שלח לו רישיון וזאת בעיקר נוכח הוראותיו של סעיף 66 לפקודה המטיל את חובת היידוע על שכמו של מי שרישיונו נפסל.

המערערת הפנתה לפסיקה אשר לדידה יש בה כדי לתמוך בטיעוניה.

ד. המערערת הוסיפה וטענה, כי מעבר לטענות המשפטיות, הרי שעל בית המשפט קמא היה לדחות לגופה את טענת המשיב בדבר טעות כנה שעמדה, כביכול, בבסיס התנהגותו.

המערערת מודעת להלכה לפיה רק לעתים נדירות תתערב ערכאת הערעור בממצאי בית משפט קמא ולדידה מקרה זה כן נמנה על אותם מקרים שמצדיקים התערבות שכזו; כמה סיבות לכך:

1. עצם קבלת הרישיון, אינו פוטר את המשיב מהחובה לבדוק את תקפותו, נפקותו וכשרותו של אותו רישיון.

2. הסתמכות המשיב על כך שלא נאסר עליו, במסגרת גזר הדין נשוא הפסילה, להמשיך את לימודי הנהיגה וסברתו, כי מותר לו להמשיך בהליך קבלת-רישיון הינה שגויה שכן, ההיפך הוא הנכון. מקום בו הפסילה לא

סווגה ו/או לא נקבע בפסק הדין במפורש, כי ניתן להמשיך באקט לימוד הנהיגה, אזי, אסור לנהוג רכב.

3. עצימת העיניים של המשיב לא זכתה להתייחסות מטעם בית משפט קמא אשר, כנטען, התעלם ממנה כליל. שכן, בית המשפט התעלם לחלוטין מאמירתו של המשיב במהלך חקירתו הנגדית, לפיה, סיפר למורה הנהיגה שלו, או למי מטעמו, כי הוא נפסל ונאמר לו, כי הדבר ייבדק במשרד הרישוי ואם יסתבר כי אכן רישיונו נפסל, אזי יפסיקו לו את אקט הנהיגה. נוכח האמור, לא יכול היה בית המשפט להגיע למסקנה, כי היסוד הנפשי הנדרש לא התקיים לצורך ביסוס אשמתו של המשיב.

4. לא ניתן לקבל את הטענה של המשיב לפיה, הוא נפסל לחמישה חודשים החל מפברואר ועד לתחילת יולי, מבלי להתייחס למועד המדויק בו נפסל, שלבטח היה בידיעתו.

5. זאת ועוד, למרות שהמשיב טען, כי גרסתו נתמכת על ידי מורה הנהיגה שלו או של מי מטעמו, הוא הסתפק בעדותו שלו מבלי שהביא עדי הגנה מצידו.

14. בהינתן הבסיס העובדתי-ראייתי, ביקשה המערערת את התערבות ערכאת הערעור כאן בממצאיו של בית משפט קמא. כן, ביקשה לקבוע, כי טעותו של המשיב אין בה משום כנות, אינה סבירה ולא תוכל לעמוד בבסיס הכרעת הדין המזכה.

15. בתשובתה לטענת המשיב, כי הוא לא נחקר בחשד לביצוע עבירה לפי סעיף 66 לפקודה, הפנתה המערערת לת/6 וציינה, כי המשיב כן נחקר גם ביחס לעבירה זו.

טענות המשיב

16. הסיגורית המלומדת העלתה בפני את טיעוניה. תחילה, הפנתה היא להכרעת דין אשר ניתנה במסגרת תיק אחר של אותו מותב שנתן את הכרעת הדין המקורית (תיק פ"ל 4828-11-11 **מדינת ישראל נ' אניל ח'נג'ר**) ובמסגרתו, זוכה הנאשם שם מביצוע העבירה שיוחסה לו בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה.

17. לדידה, התנהגות המשיב לאורך כל הדרך אינה מצביעה על אדם המעלים פסילה מהרשיות או כמי שמקבל רישיון נהיגה במרמה.

בעניינו של המשיב ניתן גזר דין ביום 24.02.13, לפיו, הוא נפסל למשך חמישה חודשים. מן הסתם, אפשר לעמוד על משך תקופת הפסילה שהינה ברורה ואינה נתונה לפרשנויות. כאמור, המשיב נתפס ביום 17.07.13

עת הגיע אליו הביתה צוות בילוש של משטרת ישראל בפניו ציין המשיב, כי הוא נהג ברכב. אולם, לדבריו, הוא לא ידע שהוא נוהג בפסילה.

בית משפט קמא, האמין למשיב; בית המשפט שמע את דברי המשיב וקבע את אשר קבע על סמך נתוני מהימנות הנתמכים בראיות. קביעותיו של בית משפט קמא באו על רקע הקרקע העובדתית, כפי שזו הוכחה בפניו.

18. בתשובתה לטיעוני המשיב, ציינה המערערת, כי על הכרעת הדין בעניין **ח'נג'ר** הנ"ל הוגש ערעור וזה נדחה. אולם, אותו מקרה שונה מהמקרה דנן שכן, שם דובר על מי שנפסל בהיעדרו ולא ידע שהוא צריך להפקיד את רישיון הנהיגה מאחר והדבר לא נכתב בגזר הדין.

19. ועוד, ציינה המערערת, מכל המוצגים אשר הוגשו בהסכמה, ניתן לראות, כי המשיב שילם את אגרת הרישיון כבר ביום - 7.7.13; משכך, גם אם בפועל הוא לא נהג באותם ימים, הרי שבאותה תקופה גם לא הודיע למשרד הרישוי על הפסילה מכוח סעיף 66 לפקודה.

דין והכרעה

20. אין חולק, כי המשיב נהג במועד ובמקום המתוארים בכתב האישום, וכן, אין חולק, כי בתאריך 24.02.13 נגזר דינו, בנוכחותו, בתיק 4996-01-13 כאשר בין יתר העונשים שהוטלו עליו, הוטל עונש פסילה בפועל מלהחזיק ומלקבל רישיון נהיגה לתקופה של 5 חודשים.

21. הטענות כפי שהועלו מפי הצדדים מסתכמות באלה: טעות בפרשנות סעיף 66 לפקודת התעבורה. הטיעון בהקשר זה שני ראשים לו: האחד, אי התייחסות בית המשפט לחלופה השניה הקבועה בסעיף. השני, פירוש לא נכון לחלופה הראשונה ויציקת תוכן מוטעה להוראותיו.

הטענה השניה עניינה סעיף 67 לפקודת התעבורה ואי התקיימות היסוד הנפשי הדרוש לצורך הרשעה באותה עבירה.

22. סעיף 66 לפקודת התעבורה מורה כך:

"66. מי שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון או שהותנו תנאים ברשינו לפי פקודה זו, וכל עוד הפסילה או התנאים בתקפם הוא מגיש בקשה לקבלת רישיון או לחידושו או **מקבל**

רשיון ואינו מודיע על הפסילה או על התנאים לרשות הרישוי, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס מאה אלף לירות או שני הענשים כאחד; וכל רשיון שקיבל או שחודש כאמור - בטל. (ההדגשה שלי **ס.ד.**, לא במקור)

מלשון הסעיף ניתן ללמוד, כי המחוקק ביקש להטיל חובה פוזיטיבית, אקטיבית, על מי שנפסל, להודיע למשרד הרישוי את דבר קיום הפסילה. המחוקק לא סמך על כך שמערכות אלה של משרד התעבורה ומערכת בתי המשפט, תהיינה מסונכרנות ומשולבות וכי המידע מצינור אחד עובר ישירות לצינור השני. מכאן, בהתחשב בחומרת העבירה, קבע המחוקק בצידה "חובת ידוע" אשר הוטלה על כתפי הנהג הפסול להודיע למשרד הרישוי את דבר פסילתו. בסיפא של אותו סעיף, נקבע מפורשות, כי ככל שהוצא רישיון נהיגה תוך העלמת הפסילה - בטל, דהיינו היה כלא היה.

בהינתן הנוסח הנ"ל - עולה וצצה השאלה שמשום מה לא הועלתה על-ידי מי מהצדדים והיא: האם ניתן להרשיע את המשיב בעבירה של נהיגה ללא מלווה בניגוד להוראות סעיף 12א1 (ב) לפקודת התעבורה, מקום בו כלל אינו מחזיק ברישיון נהיגה, מאחר והוא בטל מעיקרו.

23. יש לציין, כי הוראה זו, משמיטה את הקרקע מטענת המשיב, כי התנהגות משרד הרישוי הובילה להבנה שגויה לפיה, כביכול, תקופת הפסילה הסתיימה. על המשיב ולא הרשות, היתה אפוא החובה, עפ"י החוק, להודיע למשרד הרישוי, בעת הוצאת הרישיון, כי נפסל הוא מלקבל רישיון. עת פנה לקבלת רישיון נהיגה חטא המשיב בכך שלא הודיע למשרד הרישוי אודות הפסילה; חובה זו קמה גם אם נאמר כי עם תחילת לימוד הנהיגה והרישום לכך, הוא לא היה בפסילה. קרי, יש להבחין לעניין זה בין שתי נקודות זמן הממוקמות על ציר תקופת "לימוד-הנהיגה"; הראשונה היא עת ניגש המשיב לראשונה ללימוד נהיגה והגיש את בקשתו לקבלת רישיון נהיגה והשניה, היא עת ניגש לקבל את רישיון הנהיגה. לטעמי, החובה המוטלת עליו להודיע אודות הפסילה חלה לאורך כל ציר-זמן הליך-לימוד-הנהיגה ובכל נקודת זמן והמשיב לא יוצא פטור ככל ובמועד בו נפסל היה הוא באמצע ההליך או בשלב כלשהו לאחר הגשת הבקשה להוצאת רישיון נהיגה. ברי, כי לכל הפחות, אף אם נפרש את הוראת סעיף 66 הנ"ל באופן דווקני, היה על המשיב להודיע על הפסילה גם בשלב ובנקודת הזמן של קבלת רישיון הנהיגה.

24. יפים בהקשר זה הדברים האמורים בפסק דין נשוא עפ"ג (ת"א) 7735/09 **יניב יהודה נ' מדינת ישראל**, לא פורסם (מיום 4.2.10), ביחס לחובה להודיע לרשות הרישוי על הפסילה:

"נוכח הוראתו המפורשת של המחוקק בסעיף 66 לפקודת התעבורה, הקובע, כי בעת הגשת בקשה לקבלת רישיון נהיגה או לחידושו, מוטלת על שכמו של המבקש - וכזה הוא המערער, החובה להודיע לרשות הרישוי על פסילה שהושתה עליו, ולא להיפך. מי שלא נוהג כך, לא רק שאינו רשאי לטעון כי הוטעה על ידי משרד הרישוי, אלא שבהימנעותו הוא מבצע עבירה. לשון אחר, נוכח החובה המוטלת על המערער, שהוא לא עמד בה, אין הוא רשאי ליהנות או להיבנות מטעות של רשות הרישוי שהנפיקה לו

רישיון זמני בעוד הפסילה בתוקף ולהסתמך על טעות זו. הוראת חוק זו משמיטה את הקרקע מטענת המערער כי הוטעה על ידי הרשות." (הדגשה במקור).

25. ולענייננו; לשון הסעיף אינה משתמעת לשתי פנים. משכך, חובה על המשיב להודיע למשרד הרישוי אודות הפסילה. גם מכוח הוראת החלופה השנייה של הסעיף, היה על המשיב, כאמור, לכל הפחות, עת ביקש לקבל את הרישיון, ליידע את הרשויות בהתאם.

בהכרעת דינו, בחן בית-משפט קמא את החלופה הראשונה ולא המשיך. בכך לא די והיה עליו לפסוע גם במתווה של החלופה השנייה שאף הוא היה צריך להובילו למסקנה שונה מזו אשר הגיע אליה.

26. ועוד, בהקשר זה, קביעתו של בית משפט קמא בבואו לפרש את הוראות הרישא של סעיף 66 הנ"ל יש בה כדי לפגוע בתכלית החוק ואינה עולה בקנה אחד עם מטרתו של הסעיף.

המשיב נפסל מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה. גזר הדין ניתן בפניו תוך שבית המשפט היה מודע לכך שבאותה תקופה החל המשיב בהליך של הוצאת רישיון נהיגה. המשיב התעלם מהפסילה והמשיך באקט לימוד-נהיגה מבלי ליידע את משרד הרישוי בדבר הפסילה. ספק אם לכך כיוון המחוקק את מטרתו בחקיקת הסעיף האמור. פרשנות נכונה להוראות הסעיף מובילה למסקנה לפיה, בכל שלב משלבי הוצאת הרישיון היה על המשיב ליידע את משרד הרישוי בדבר הפסילה. הטענה, כי הבקשה להוצאת רישיון נהיגה הוגשה עובר לפסילה, אין בכוחה לשמש למשיב כערכת הגנה שפוטרת אותו מחובת היידוע. כל הליכה במתווה אחר תחטיא את מטרת המחוקק.

יוצא אפוא, כי צודקת המערערת בטיעוניה באשר לפרשנות הוראות סעיף 66 לפקודת התעבורה.

הליכה בתוואי של החלופה הראשונה או במסלול של החלופה השנייה של סעיף 66 הנ"ל, תוביל למסקנה מתחייבת לפיה, על רקע העובדות המוכחות שעמדו בבסיס הכרעת דינו של בית-משפט קמא, יש להרשיע את המשיב בביצוע העבירה, בניגוד להוראת הסעיף הנ"ל, קרי - הוצאת רישיון תוך העלמת פסילה.

27. מכאן, לבחינת הוראות סעיף 67 לפקודת התעבורה. הסעיף קובע כדלקמן:

"מי שהודע לו שנפסל מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברישיון שנהיגתו אסורה בלי רישיון לפי פקודה זו....".

בשונה מרוב הוראות הפקודה ותקנותיה, נוסח סעיף זה קובע, כי לשם התקיימות יסודות העבירה והרשעה בה, יש להוכיח מחשבה פלילית אצל הנאשם מסוג 'מודעות'. המחוקק קבע את יסוד המודעות כאחד ממרכיביה של העבירה, ולא בכדי - נהיגה בפסילה הינה מן החמורות שבעבירות המנויות בפקודת התעבורה, ומכאן הצורך ביסוד מסוים של הלך נפשי לביצוע העבירה; כאן המקום לציין, כי לא מדובר בעבירה של אחריות קפידה כמו

מרבית עבירות התעבורה.

ביחס למידתו, היקפו ומשמעותו של היסוד הנפשי הנדרש לשם הרשעה בעבירה על פי סעיף 67 לפקודה, ראה התייחסות לכך ברע"פ 2514/92 **מדינת ישראל נ' מרדכי בן נאג'י רחמים**, מו (3) 771 עמ' 774, שם פסק ביהמ"ש העליון, כי יש להוכיח מודעות לדבר קיומו של צו פסילה, כתנאי להרשעת נאשם לפי סעיף 67 לפקודה.

28. המשיב נשפט בפניו בתיק נשוא הפסילה. יחד עם זאת, בית משפט קמא מצא, כי היסוד הנפשי הדרוש לא התקיים, זאת נוכח העובדה שבית המשפט בתיק הקודם לא אסר על המשיב להמשיך בשיעורי הנהיגה. ועוד, די היה בעובדה שמשרד הרישוי שלח למשיב רישיון כדי להוות ראיה מתאימה לכך שהמשיב הוטעה לחשוב, כי הפסילה הסתיימה.

האמנם?

ראה בהקשר זה גם, עפת (מרכז) 27885-04-11 **פריח גאנץ נ' מדינת ישראל**:

"לא רק זאת, אלא שאפילו טעה משרד הרישוי ומצא להנפיק רישיון נהיגה טרם חלוף מועד תקופת הפסילה, הרי שהיתה זו חובתו של המערער על פי סעיף 66 לפקודת התעבורה, להודיע למשרד הרישוי על טעות שנפלה אצל משרד הרישוי שכן טרם הגיעה לקיצה תקופת הפסילה ומי שלא נוהג כך, לא רק שלא תעמוד לו הטענה כי הוטעה על ידי משרד הרישוי, אלא שהימנעותו מלהודיע למשרד הרישוי כאמור בסעיף 66 לפקודת התעבורה, מהווה עבירה."

עוד ראה בעפ"ג **יניב יהודה הנ"ל**, במסגרתו, בית המשפט דחה את הערעור וקבע, כי לא ניתן לטעון טענת טעות במצב דברים כאשר הטעות אינה כנה, וכאשר הנאשם חשד בקיומה ונטל סיכון. "עצימת עיניים" כמוה כמודעות ובכך מתקיים היסוד הנפשי הנדרש לביסוס הרשעה בגין עבירה של נהיגה בפסילה ולשלילת ההגנה של "טעות במצב דברים".

יש להדגיש עוד, כי מי שהיה מודע לקיומה של נסיבה או חשד בקיומה ונטל באופן מודע סיכון שהיא מתקיימת - לא יכול להיחשב כמי שטעה טעות כנה לגביה.

29. בענייננו, הטעות של המשיב אינה סבירה ואף אינה יכולה לדור תחת קורת גגו של ההיגיון הצרופ. המשיב טעה עת סבר, כי מותר לו להמשיך בלימודי נהיגה, וזאת על-אף שגזר הדין לא התיר זאת. המשיב טעה עת סבר, כי הפסילה תמה. הרי - הוא גרס, כי לא ידע שאסור לו ללמוד נהיגה. אולם, גם לאחר שסיים ללמוד נהיגה, הוא קיבל את הרישיון לידי, והמשיך לנהוג וזאת על-אף שתקופת הפסילה

לא הגיעה אל קיצה. שוב, גם בנקודת זמן זו, טעה המשיב פעם נוספת, אבל טעותו, בשלב הזה, מקורה בחישוב הפסילה השגוי ובהטעה שנעשתה על ידי משרד הרישוי ששלח למשיב רישיון נהיגה, דבר שיצר אצלו את המחשבה שהפסילה תמה. יודגש שוב, כי המשיב נפסל ביום 24.02.13 למשך חמשה חודשים; משמע - הפסילה תקפה עד ליום 24.07.13. המשיב טען, כי הוא סבר שענש הפסילה בן חמשה חודשים שהוטל בחודש **פברואר** הסתיים **בתחילת יולי** וזאת על אף שגזר הדין הוא מיום 24.02.13. האמנם?

בהתאם לפסיקה, כדי שטעות במצב דברים תיחשב לטעות כנה יש צורך להראות כי הטעות הינה כנה העומדת במבחן הסבירות, וכך באו לידי ביטוי הדברים בהלכה הפסוקה:

"הסייג של טעות במצב דברים דורש לשם התקיימותו, עשיית מעשה בדמותו של מצב עובדתי שאינו קיים. נוסח זה מורה כי על הטעות להיות כנה, באופן שהנאשם האמין במצב דברים שאינו מתקיים בפועל... אם הטעות לא היתה כנה, לא היתה כלל טעות" (ע"פ 5938/00 **ניסים אזולאי נ' מדינת ישראל**).

המלומד, יעקב קדמי, בספרו, **הדין בפלילים**, חלק ראשון, עמ' 560, ציין, כי כנות הטעות נבחנת במבחן הסבירות:

"הלכה למעשה, משמשת הסבירות מבחן לכנות האמונה במצב הדברים המוטעה. וכך נאמר בעניין זה בע"פ 2598/94 (דנינו): "גם אם לא דורש סעיף 34(א) לתיקון 39... כי הטעות תהא כנה וסבירה (כלשון סעיף 17 לחוק העונשין לפני התיקון) יש בידי בית המשפט לשקול את סבירות הגרסה, כדי לבחון את אמינותה".

מהמקובץ לעיל, יוצא, כי מקום בו הטעות אינה סבירה, ואינה מתיישבת עם שורת ההיגיון, אזי, לא ניתן לבסס עליה את טענת ההגנה של טעות במצב דברים.

הנה כי כן, עניין לנו בשרשרת טעויות שמתחלפות ולובשות צורות שונות כזיקית שמתאימה את צבע עורה לנוף המקיף אותה, בהתאם לצרכיה. תחילה טעה המשיב עת סבר, כי, על אף הפסילה, מותר לו להמשיך בלימוד נהיגה. לאחר מכן, טעה עת קיבל את הרישיון לידיו. כן, המשיך בשרשרת טעויותיו, עת סבר, כי מקום בו משרד הרישוי הנפיק לו רישיון נהיגה, אזי מותר לו לנהוג וזאת מאחר וסבר, שוב בטעות, שענש הפסילה שהוטל בפברואר, למשך חמשה חודשים, הסתיים בתחילת יולי. על רקע זה, אין ענין לנו בטעות סבירה במצב דברים. נהפוך הוא, עניין לנו בנאשם/משיב שפעל מתוך מודעות למצב הקיים ובנקל, ניתן להבחין, כי כלכל את צעדיו, בהתאם לצרכיו, באותו זמן נתון.

יש לציין עוד, כפי שנקבע בפסק דין אזולאי הנ"ל, כי מי שהיה מודע לקיומה של נסיבה, או חשד

בקיומה ונטל באופן מודע סיכון שהיא מתקיימת - לא יוכל להיחשב כמי שטעה טעות כנה לגביה (עמ' 897-898 שם)

מעבר לנדרש, כפי טענת המערערת, בית המשפט התעלם לחלוטין מאמירתו של המשיב במהלך חקירתו הנגדית, לפיה, סיפר למורה הנהיגה שלו, או למי מטעמו, כי הוא נפסל ונאמר לו כי הדבר ייבדק במשרד הרישוי ואם זה נכון אז יפסיקו לו את הנהיגה. אמרה זו לא ניתן לה משקל בבית משפט קמא. אמרה זו יש בה כדי להצביע, לכל הפחות, על "עצימת עיניים". יודגש, כי מורה הנהיגה לא הובא כלל למתן עדות מטעם המשיב. כן, המשיב לא תמך את גרסתו בכל ראיה ו/או עד נוסף.

30. רואה אני לנכון לציין, כי התערבות בית משפט כאן באה על רקע אותו בסיס עובדתי, כפי שהונח על שולחנו של בית משפט קמא. בהינתן אותו מסד עובדתי, היה מקום להרשיע את המשיב בעבירות של נהיגה בזמן פסילה וקבלת רישיון נהיגה תוך העלמת פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא תעודת ביטוח בת תוקף.

31. שוב, באשר לסעיף 67 לפקודת התעבורה והיסוד הנפשי הנדרש להוכחת התקיימות יסודות העבירה; גם בהקשר זה קובע אני, כי יסודות העבירה הוכחו מעל לכל ספק סביר; המשיב נכח במעמד מתן ענש הפסילה. ענש הפסילה שהוטל לא סוויג כלל ומכאן, הוא חל על כל סוגי הרכב וגם על "לימוד-נהיגה".

היעלה על הדעת, כי מי שקיבל את רישיונו תוך העלמת פסילה (שניתנה בנוכחותו) יוכל לבוא בשלב מאוחר יותר, לאחר קבלת הרישיון, ולטעון כי סבר שתקופת הפסילה תמה.

32. **התוצאה היא אפוא; אני מקבל את הערעור, מבטל את הכרעת הדין המזכה את המשיב ותחת זאת, מרשיעו בעבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום, מלבד העבירה שעניינה נהיגה ללא מלווה.** פועל יוצא, הרשעת המשיב בעבירות שעניינן נהיגה ללא רישיון ונהיגה בזמן פסילה, משמיטה את הבסיס מתחת להרשעתו בעבירה של נהיגה ללא מלווה, שחלה על מי שהוציא רישיון נהיגה תקף ועודנו נהג חדש. בענייננו, בהתאם לסיפא של סעיף 66 ה"ל, רישיון הנהיגה בטל ואין לו תוקף ומשכך אין כל בסיס להרשעת המשיב בעבירה של נהיגה ללא מלווה.

33. עיננו הרואות, רישיון נהיגה שהתקבל, תוך העלמת פסילה, אינו תקף. אקט העלמת-הפסילה מביא לבטלות רישיון הנהיגה ומכאן לא ייתכן מצב לפיו אדם יורשע במכלול ומקבץ אחד של עבירות שעניינן נהיגה בזמן פסילה ונהיגה ללא רישיון נהיגה וגם בעבירה של נהיגה ללא מלווה. קרי - מי שאינו מחזיק ברישיון נהיגה, לא יוכל לבצע את העבירה של נהיגה ללא מלווה ומשכך, הנני קובע, כי אין מקום להרשיע את המשיב בעבירה ה"ל ומזכה אותו מביצועה.

34. בשולי פסק הדין, רואה אני לנכון להדגיש שוב, כי פסילה שהוטלה ביום 24/2/13 למשך חמשה חודשים

תבוא לקיצה ביום 24/7/13; כל פרשנות אחרת ו/או כל חישוב אחר אינו הגיוני, אינו סביר ויש בו כדי לרוקן את ענשי הפסילה המוטלים, מתוכן. תכלית החוק ודיני התעבורה וכן הצורך בהשלטת סדר והנהגת כללים ברורים, חדים ואחידים אינה יכולה להתאים לפרשנות אחרת שלבטח תביא לגדיעת שורשי ההיגיון והצדק ותחטיא את מטרת המחוקק.

35. על "מודעות" הנהג אודות עונש הפסילה שהוטל עליו ניתן ללמוד מהעובדות ו/או מהנסיבות האופפות את ההתרחשות העובדתית. בית-המשפט אינו ניחן בכוח-על המקנה לו יכולת לחדור אל תוך תודעתו של הנהג. שוב, על מודעות הנהג ניתן ללמוד ממכלול הנסיבות ו/או העובדות המוכחות. בענייננו, אין ספק שהמשיב נפסל בנוכחותו, אין מחלוקת כי הוא נהג ברכב ולמד נהיגה במהלך תקופת הפסילה מבלי שהודע על כך למשרד הרישוי. כן, אין מחלוקת לגבי תאריך גזר הדין ומועד תחילת הפסילה ומשכה.

אם נלך בדרכה של ההגנה ונקבע, כי על סמך העובדות, כפי שהוכחו כאן, ניתן להגיע למסקנה, כי המשיב לא הוציא רישיון תוך העלמת פסילה וכי לא נהג בזמן פסילה וללא רישיון תקף, אזי - לעולם יקשה להרשיע נהג בביצוע עבירות אלו. יתר על כן, אין ענין לנו בטעות אחת אלא בשרשרת של טעויות שאינן סבירות. ברי, כי, ריבוי, מהות/סוג ורצף הטעויות יש בו אף הוא כדי ללמד על המעיין העכור ממנו ינקו אותן טעויות.

36. אשר על כן, הערעור מתקבל כפי האמור לעיל והתיק יוחזר לבית משפט קמא, לשלב טיעונים לעונש.

המזכירות תמציא פסק דין זה לצדדים.

ניתנה היום, ז' תשרי תשע"ו, 20 ספטמבר 2015, בהעדר הצדדים.